

**IOAN MITREA, COMUNITĂȚI SĂTEȘTI LA EST DE CARPAȚI ÎN EPOCA
MIGRAȚIILOR. AȘEZAREA DE LA DAVIDENI DIN SECOLELE V-VIII,**

PIATRA NEAMȚ, 2001, 400 P.

(REZUMAT ÎN LIMBA FRANCEZĂ, INDICE, ILUSTRAȚIE)

Cartea profesorului Ioan Mitrea, recent apărută la Editura "Constantin Matasă" a Complexului Muzeal Județean Neamț, marchează o piatră de hotar, fundamentată arheologic, în istoria comunităților rurale din zona dintre Siret și Carpați a Moldovei centrale, într-una dintre cele mai controversate perioade ale istoriei poporului nostru: cea a secolelor V-VII/VIII. Fără a intra aici în detaliile prezentate în cele circa 400 pagini ale cărții, atrag atenția asupra unor principii, veritabile idei-concepte, care stau la baza alcătuirii eșafodajului lucrării și care exprimă o optică oarecum diferită în unele privințe de cea folosită, îndeobște, în astfel de alcătuiri științifice.

Remarc, în primul rând, aplicarea unui concept rezultat din observațiile atente din teren ale autorului, concept întâlnit în arheologia franceză, exprimat prin sintagma "continuité dans le changement" (François Masai, *Continuité romaine et réveil évangélique aux origines de la Chrétienté médiévale*, în *Revue de l'Université de Bruxelles*, 1977/1, p. 42).

De regulă, se consideră că suprapunerea unor locuințe din cadrul unei așezări peste altele imediat anterioare între care nu există diferențe stratigrafice de timp sesizabile, ar însemna prezența altor comunități diferite ca aspect material și poate chiar etnic de cele anterioare, fără să existe dovezi clare în acest sens. Observațiile atente făcute nu numai la Davideni demonstrează că noua stare constructivă reprezintă, de fapt, refacerea, în diferite etape, după o prealabilă nivelare a terenului, pe vechile amplasamente, a locuințelor afectate de trecerea vremii, în cadrul aceleiași comunități (p. 35 și urm.). Ioan Mitrea a sesizat foarte corect această realitate la Davideni, fapt care i-a permis să constate că în așezarea amintită avem de-a face cu o singură comunitate etnică (contaminată de la mijlocul secolului al VI-lea de elemente slave), a cărei activitate social-economică s-a desfășurat pe parcursul întregii perioade a secolelor V-VII/VIII, schimbările neesențiale constatate în evoluția culturii materiale și spirituale, reprezentate prin acele niveluri de viață, exprimând, în realitate, evoluția continuă, firească, în cadrul aceleiași comunități umane. Această situație se întâlnește, de alminteri, și în alte așezări cercetate arheologic ca, de pildă, la Dodești în Moldova, la Biharea în Transilvania, la Șirna în Muntenia etc.

Pe bună dreptate, profesorul Ioan Mitrea a tratat antichitățile din așezarea de la Davideni ca aparținând unei singure comunități sătești viețuind pe întreg spațiul cronologic al secolelor V-VII/VIII, comunități în care progresul, în

general, al culturii materiale și spirituale s-a concretizat în acele două etape de locuire (v. cap. VI, p. 177 și urm.).

A doua problemă pe care o ridică cercetarea de la Davideni rezidă în atenția majoră pe care o acordă autorul diverselor activități, cu caracter economic mai cu seamă, din sfera economiei de transformare, activități care, prin particularitățile lor (tehnica agrară, industrie minieră și prelucrătoare etc.) demonstrează incompatibilitatea dintre acestea și nomadismul populației migratoare. Importanța acestor structuri comunitare, pe care A.D. Xenopol o remarcă cu circa un secol în urmă, n-a devenit, din păcate, o constantă a studiilor noastre pentru istoria primului mileniu d.Hr. Relevanța unei asemenea structuri socio-economice (p. 191-198), dar și spirituale sub raportul receptării religiei creștine (p. 198-203) se constituie într-un veritabil factor de stabilitate și viețuire neîntreruptă a comunităților umane, caracteristici care separă în chip de necontestat cele două comunități: cea autohtonă și cea a migratorilor. Această separare se evidențiază și în cartea profesorului dr. Ioan Mitrea, fapt care conferă, o dată în plus, caracterul de originalitate și profesionalism.

Din aceste motive, cartea amintită, care încununează activitatea de decenii a autorului ei, constituie o carte de referință pentru problematica esențială a istoriei poporului nostru pe perioada secolelor analizate.

ȘTEFAN OLTEANU